Program

*/

08:30-09:00	Înregistrarea participanților
09:00-09:15	Deschiderea lucrărilor Simpozionului. Cuvânt de salut *Natalia MOGOL, dr., Directoare generală adjunctă a Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI)*
09:15-11:30	Sesiunea plenară. Proprietatea intelectuală în sprijinul industriei muzicale Moderatori: *Natalia MOGOL, dr., Directoare generală adjunctă a AGEPI* *Liliana VIERU, șefă, Direcția comunicare, relații internaționale și integrare europeană, AGEPI*
09:15-09:30	Cultura muzicală în Basarabia interbelică. Maria Cebotari Aurelian DANILĂ *[1], dr. hab. în studiul artelor, prof. univ., Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice; Academia de Științe a Moldovei*
09:35-09:50	Aspecte ale proprietății intelectuale în sistemul industriei muzicale din Republica Moldova Iurie BADICU *[2], maestru în artă, drd., Academia de*

	Muzică, Teatru și Arte Plastice Rezumat Lucrarea este centrată pe evidențierea unor aspecte legate de proprietatea intelectuală, importante pentru circuitul lanțului valoric al industriei muzicale din Republica Moldova. Problematica abordată vizează sectoarele funcționale ale industriei muzicale, studiul având drept scop potențarea valorii produselor și serviciilor muzicale obținute ca rezultat al creativității muzicale și tehnologiei avansate. Reperele teoretice, metodologice și practice ale acestui studiu constituie o contribuție solidă la reinterpretarea și consolidarea drepturilor de proprietate intelectuală în cadrul sistemului industriei muzicale. Inchide
09:55-10:10	Prezentare [3] Rolul proprietății intelectuale în dezvoltarea industriei muzicale naționale Ion ȚÎGANAȘ *[4], dr. în drept, conf. univ., avocat în domeniul proprietății intelectuale, mandatar autorizat, Țîganaș & Partners IP Law Firm* Rezumat Comunicarea prezintă o serie de mijloace legale, care pot

	contribui la dezvoltarea industriei muzicale naționale. De asemenea, prezentarea cuprinde date statistice comparative. Inchide
10:15-10:30	Prezentare [5] Drepturile de autor în era inteligenței artificiale (AI): provocări și soluții Florin MIHAILOV *[6], magistru în drept, Alma Agency SRL* Rezumat Articolul analizează impactul inteligenței artificiale asupra drepturilor de autor, cu accent pe industria muzicală, operele muzicale și fonograme. Sunt examinate provocările juridice privind calitatea de autor în cazul creațiilor generate de AI, regimul drepturilor conexe asupra fonogramelor, precum și implicațiile pentru artiști, producători și titulari de drepturi. Sunt explorate posibile soluții legislative și tehnologice, inclusiv reforme privind recunoașterea paternității unei creații, noi modele de licențiere și rolul blockchain în gestionarea drepturilor. Articolul propune un cadru echilibrat între inovație și protecția intereselor creatorilor umani, luând în considerare trecutul

	sistemului de proprietate intelectuala și provocările ce ne așteaptă în viitor. Inchide
10:35-10:50	Prezentare [7] Anticipare sau reacție? Cum utilizăm forsight-ul pentru a obține un avantaj în proprietatea intelectuală Natalia BOLOCAN *[8], dr., șefă direcție, Direcția cooperare internațională și dezvoltare durabilă, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD)* Rezumat Știința deschisă reprezintă o nouă abordare a organizării cercetării științifice, bazate pe noi căi de difuzare a cunoștințelor utilizând tehnologiile digitale şi instrumente noi de colaborare. Cei care produc informație științifică ar trebui să se conformeze codurilor de etică și să fie în acord cu normele de integritate științifică. Astfel, știința deschisă presupune un set larg de criterii de evaluare a calității cercetării. Unul dintre aceste criterii îl reprezintă raportul de similitudine. Este analizată experiența de verificare a articolelor științifice în cadrul Universității Tehnice a

	Moldovei. Inchide Prezentare [9]
10:55-11:10	Reglementarea platformelor online: diferită sau complementară Legii concurenței? Elena SEDLEŢCHI *[10], drd., Universitatea de Studii Europene din Moldova* Rezumat Platformele online sunt în plină expansiune, acestea devenind un model de afaceri indispensabil în viața consumatorilor, întrucât oferă posibilități cuprinzătoare de alegere, precum și în realitatea economică a întreprinderilor, care depind de platformele online pentru a ajunge la consumatori, astfel fiind facilitate, în mod echitabil, interacțiunile cu aceștia. În contextul dat, prezenta lucrare analizează abordarea de către Uniunea Europeană a necesității reglementării pieței serviciilor de intermediere online în funcție de problemele generate de puterea și comportamentul abuziv pe piață al furnizorilor de servicii de intermediere online. Autoarea susține că reglementarea platformelor online va avea, indubitabil, un

	impact simțitor asupra tratamentului utilizatorilor de platforme la nivel național. Cu toate acestea, succesul reglementărilor respective va depinde în mare parte și de faptul dacă se va dispune de instrumentele adecvate pentru punerea în aplicare a noii Legi privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online. Inchide Prezentare [11]
11:10-11:30	Întrebări și discuții
11:30-12:00	Pauză
12:00-14:30	Sesiunea I. Valorificarea proprietății intelectuale – instrument de stimulare a creativității, de atragere a investițiilor și de promovare a progresului tehnologic Moderator: *Simion LEVITCHI, dr., șef, Direcția mărci și design industrial, AGEPI*
12:00-12:15	Marcajul articolelor din metale lucrate în Republica Moldova Liliana CONDRATICOVA *[12], dr. hab. în studiul artelor; dr. hab. în istorie, Academia de Științe a Moldovei* Rezumat Finețea metalului nobil și valoarea unui articol de giuvaiergerie sau de orfevrărie laică sau bisericească este

	certificată pe baza unor însemne speciale. În comunicarea de față ne-am propus prezentarea unei viziuni de ansamblu privind însemnele aplicate pieselor din metale nobile și comune, lucrate de meșterii din spațiul actual al Republicii Moldova. Primele încercări de a aplica însemne pieselor din metale sunt datate la mijlocul sec. al XIX-lea; ulterior articolele prețioase au fost certificate de către inspecția specializată din orașul ucrainean Odesa. La începutul anilor 1970, la Chișinău a fost formată instituția de evaluare și certificare a pieselor din metale. Unii bijutieri care nu activau în sectorul industrial aplicau propriile poansoane articolelor din aliaje metalice ieftine. În baza mărcilor și a titlurilor aplicate obiectelor din metale, putem determina încadrarea cronologică a piesei, identifica atelierul, meșterul care a realizat piesa și care a evaluat finețea metalului, în cazul celor nobile. Inchide
12:15-12:30	Cartea veche și rară între tradiția și inovația de bibliotecă

	Maria PÎLCHIN *[13], drd., Universitatea de Stat din Moldova* Rezumat Comunicarea analizează importanța conservării cărții vechi și rare în biblioteci, subliniind echilibrul dintre tradiție și inovație. Bibliotecile publice din Republica Moldova dețin colecții valoroase, dar trebuie să-și adapteze strategiile pentru a atrage cititorii contemporani. Digitalizarea și arhivarea online asigură accesibilitatea și protecția cărților rare, fiind promovate prin platforme internaționale precum Google Books, Europeana ș.a. Se propune integrarea noilor tehnologii, precum realitatea augmentată, în activitățile de bibliotecă pentru a spori creativitatea și interesul utilizatorilor. Expozițiile fizice și virtuale ale cărții rare, colaborarea cu media și promovarea lecturii interactive sunt soluții inovatoare pentru valorificarea patrimoniului cultural. Inchide
12:30-12:45	Prezentare [14] Biblioteca personală ca formă de proprietate privată, sursă de inovație și obiect de patrimoniu

	Ivan PILCHIN *[15], drd., Universitatea de Stat din Moldova* Rezumat Bibliotecile personale au o valoare culturală deosebită, funcționând nu doar ca spații de colecționare a cărților, ci și ca laboratoare intelectuale sau refugii pentru reflecție. Studiul analizează importanța acestor biblioteci în contextul cultural și academic, punând în prim-plan modul în care ele contribuie la conservarea și valorificarea patrimoniului național prin donații și integrare în colecții publice. Este examinat rolul bibliotecilor personale în formarea intelectuală a individului. Se subliniază necesitatea unor strategii pentru protejarea acestor fonduri astfel încât ele să rămână ca resurse de cunoaștere pentru generațiile viitoare. Inchide
12:45-13:00	Prezentare [16] Mecanismul cărților electronice: Modele și experiențe europene Mariana HARJEVSCHI *[17], dr., Biblioteca Municipala „B. P. Hașdeu”* Rezumat Dreptul de autor, ca parte constituentă a noțiunii de proprietate

	intelectuală, vizează protecția proprietății și identității auctoriale. Diseminarea operelor protejate fără permisiunea scrisă și expresă a autorului sau a subiectului juridic deținător al dreptului de autor ca formă de încălcare a acestui drept, pe de o parte, și exercitarea dreptului de acces al tuturor cetățenilor la informație asigurat de biblioteci, pe de altă parte – iată spațiul de investigație și argumentație al subiectului cercetat. Dreptul de autor trebuie să fie respectat, dar și accesul la informație trebuie să fie asigurat de către biblioteci. Soluțiile și recomandările sunt într-o permanentă transformare: legislație, practici instituționale, deontologie. Inchide
13:00-13:15	Prezentare [18] Stimularea creativității tehnice la studenții, masteranzii, doctoranzii Universității Tehnice a Moldovei Valeriu DULGHERU *[19], dr. hab., prof. univ., Universitatea Tehnică a Moldovei* Rezumat Nici o societate nu s-a putut dezvolta fără GÂNDIRE CREATOARE. O serie de triburi

	izolate în diverse locuri pe glob şi-au blocat evoluția sau evoluează foarte lent. Să încercăm să stabilim: cum s-a dezvoltat gândirea umană pe parcurs de milenii, care a fost influența ei asupra dezvoltării societății? La aceste întrebări poți da un răspuns calificat doar bazându-te pe evoluția umană. Misterul creativității, „acest act al excelenței şi demnității umane”, a fascinat spiritul uman din timpuri imemoriale. În lucrare sunt prezentate aspecte privind natura creativității, procedeele practice de antrenare a capacităților creative, stimularea creativității, antrenarea memoriei și spiritului de observație. Inchide
13:15-13:30	Rolul artistului în era digitală Irina BARDIȚA *[20], artistă vizuală, pictoriță* Rezumat Aprecierea frumosului prin autenticitatea de A Fi noi înșine, reali, diverși. Acceptarea existenței noastre pe Terra ca ființe efemere și îmbunătățirea zilnică a corelaționărilor dintre alte specimene; Descoperirea potențialului interior, contribuția ca individ și aportul

	nostru social pentru un trai sustenabil și eco-friendly, legătura cu Natura. Progresul tehnologic și evoluția EQ-ului uman, suntem noi ca rasă la fel de inteligenți cum de fapt dorim să părem? Consumul informațional de pe SM; Arta tradițională și cea digitală, este AI un pericol pentru creatori sau de fapt se va delega natural consumatorul de conținut autentic?; Cum să combinăm sănătos, frumos, corect și util tehnologiile în artă pentru colaborări productive. Inchide
13:30-13:45	Prezentare [21] Desenele industriale în proprietatea intelectuală: obstacole și oportunități Marina MALCOCI *[22], dr., conf. univ., IP Centrul de Excelență în Industria Ușoară* Maria-Eudochia MALCOCI *[23], elevă, gr. MTC-245, IP Centrul de Excelență în Industria Ușoară* Rezumat Lucrarea analizează importanța protejării desenelor industriale în cadrul sistemului de proprietate intelectuală evidențiind atât dificultățile întâmpinate în procesul de înregistrare, cât și avantajele aduse acestei protecții.

	Protecția desenelor industriale este un instrument esențial pentru designeri, care doresc să-și apere creațiile originale și să beneficieze de exclusivitate pe piață. Principalele obstacole sunt sursele financiare, reprezentarea grafică și implementarea desenelor industriale în producție. Dar, datorită drepturilor de proprietate intelectuală, creatorii sunt motivați să dezvolte produse noi, având siguranță că eforturile lor sunt recunoscute și recompensate. Inchide
13:45-14:00	Prezentare [24] Încălțămintea sportivă: de la pasiune la inovație Marcela COROLEVSCHI *[25], elevă, anul 2 gr. MTC-245, IP Centrul de Excelență în Industria Ușoară* Marina MALCOCI *[22], dr., conf. univ., IP Centrul de Excelență în Industria Ușoară* Rezumat Încălțămintea sportivă este astăzi mai mult decât un simplu accesoriu destinat activităților fizice. De-a lungul anilor, acesta a devenit un simbol al performanței, al stilului de viață activ. Însă în spatele

	fiecărei perechi de pantofi sportivi se află o poveste – una care începe cu pasiunea și ingeniozitatea unor oameni care au dorit să îmbunătățească experiența mișcării. De la pantofi, creați manual în ateliere mici, până la modele ultra-ușoare cu senzori inteligenți, evoluția încălțămintei sport este strâns legată de progresul tehnologic și de spiritul creativ al celor implicați. Inchide
14:00-14:15	Prezentare [26] Lenjeria intimă pentru femei: de la concept la producție Ana RACOVIȚ *[27], elevă, anul 2 gr. MTC-245, IP Centrul de Excelență în Industria Ușoară* Olga GADJIU *[28], profesoară, grad didactic II, IP Centrul de Excelență în Industria Ușoară* Marina MALCOCI *[22], dr., conf. univ., IP Centrul de Excelență în Industria Ușoară* Rezumat Lenjeria reprezintă mai mult decât un element vestimentar de bază, aceasta fiind o expresie a feminității, a confortului personal și, adesea, a încrederii în sine. Evoluția lenjeriei pentru femei reflectă nu doar transformările din modă, ci și schimbările sociale, culturale și

	tehnologice care au influențat preferințele și nevoile femeilor de-a lungul timpului. De la piesele funcționale, cu rol strict practic, la seturile rafinate și sofisticate de astăzi, lenjeria intimă a devenit o industrie dinamică, în continuă expansiune și diversificare. Lucrarea prezintă drumul lenjeriei feminine de la idee la produs finit – de la conceptul creativ și selecția materialelor până la procesele de design, confecționare și ambalare. Inchide
14:15-14:30	Prezentare [29] Impactul digitalizării asupra drepturilor de proprietate intelectuală Valeria MOȚPAN *[30], studentă, Academia Militară a Forțelor Armate "Alexandru cel Bun”* Rezumat Digitalizarea a revoluționat modul în care operează sistemul de proprietate intelectuală, aducând atât oportunități, cât și provocări. Pe de o parte, tehnologiile digitale facilitează protecția și gestionarea drepturilor prin blockchain și inteligență artificială. Pe de altă parte, răspândirea rapidă a conținutului online a dus la

	creșterea pirateriei și încălcării drepturilor de autor. Apariția noilor forme de creație digitală, inclusiv cele generate de AI, ridică dileme juridice privind titularitatea drepturilor. Adaptarea legislației și dezvoltarea unor mecanisme eficiente de protecție sunt esențiale pentru menținerea unui echilibru între inovare și respectarea drepturilor intelectuale. Inchide Prezentare [31]
14:30-14:35	Întrebări și discuții
14:35-14:50	Pauză
14:50-17:00	Sesiunea II. Experiența națională și internațională de protecție și respectare a drepturilor de PI Moderatoare: *Natalia MOGOL, dr., Directoare generală adjunctă, AGEPI*
14:50-15:05	Tratatul de la Riyadh privind dreptul desenelor și modelelor Simion LEVITCHI *[32], dr., șef, Direcția mărci și design industrial, AGEPI* Rezumat Lucrarea reflectă acțiunile realizate de statele membre ale Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI) în cadrul Comitetului Permanent al OMPI privind

	dreptul mărcilor, desenelor și modelelor industriale și indicațiilor geografice (SCT), inclusiv în cadrul sesiunii speciale a SCT, Comitetului preparator și Conferinței Diplomatice pentru adoptarea Tratatului în domeniul desenelor și modelelor (DLT). Sunt analizate beneficiile ce rezultă din Tratatul de la Riyadh privind dreptul desenelor și modelelor. Inchide
15:05-15:20	Prezentare [33] Autorul și/sau titularul? Andrei MOISEI *[34], consultant principal, Secția comunicare și instruire, AGEPI* Rezumat În mare parte persoanele percep autorul ca deținător al tuturor drepturilor exclusive. De fapt, adevărul constă în epuizarea drepturilor autorului fie prin crearea în exercitarea atribuțiilor de serviciu, fie prin moștenire sau oricare altă formă de transmitere a drepturilor, autorul rămânând în mare parte doar cu drepturile morale. Și atunci este corect să înțelegem, sub prisma drepturilor exclusive, când este vorba despre autor și când este vorba despre titularul de drepturi. Inchide

15:20-15:35	Prezentare [35] Importanța evaluării și protecției proprietății intelectuale pentru un management inovațional al entității Iulia INGLIS *[36], drd., Universitatea de Stat din Moldova* Rezumat Libertatea creației intelectuale este garantată de cadrul legal și normativ la nivel național şi internațional. Creativitatea presupune cunoștințe și experiențe noi ce pot fi valorificate printr-un management inovațional care include evaluarea și protecția proprietății intelectuale: proprietatea industrială (invențiile, mărcile, desenele și modelele industriale, soiurile de plantă, indicațiile geografice, denumirile de origine, specialitățile tradiționale garantate, secretul comercial, numele comercial) și drepturile de autor și conexe (obiecte de proprietate intelectuală din domeniul științific, literar și artistic). Specificul proprietății intelectuale se exprimă prin exclusivitate, distinctivitate, originalitate, iar valorificarea obiectelor de proprietate

	intelectuală încurajează inovarea. Inchide
15:35-15:50	Experiență în elaborarea și implementarea proprietății intelectuale în proiectul multilateral internațional PhageLand Alina FERDOHLEB *[37], dr. șt. med., conf. univ., Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"* Livia ȚAPU *[38], drd., cercet. șt., Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu", Agenția Națională pentru Sănătate Publică* Oana-Simina IACONI *[39], drd., cercet. șt., Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"* Irina LOZNEANU *[40], drd., cercet. șt., Agenția Națională pentru Sănătate Publică* Rezumat Proiectul multilateral transnațional ,,PhageLand” își propune să dezvolte o nouă strategie de intervenție, care combină capacitatea de purificare ieftină și ecologică a sistemelor de tratare pasive, și anume a zonelor umede construite (ZUC), cu un tratament dedicat pe bază de fagi, pentru a preveni

	transmiterea rezistenței la antibiotice (RA) din apele uzate în apele de suprafață. Studiul conține date privind etapele parcurse ale proprietăților intelectuale, elaborate și implementate în procesul realizării scopurilor și obiectivelor propuse ale proiectului de cercetare cu titlul „Phage treatment and wetland technology as intervention strategy to prevent dissemination of antibiotic resistance in surface waters”, 22.80013.8007.1M, perioada de realizare 2022-2025, care au condus la un impact științific și socioeconomic. Inchide
15:50-16:05	Prezentare [41] Produs inovator pentru reconstrucția osoasă în chirurgia oro-maxilo-facială Mariana JIAN *[42], cercet. șt., Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"* Rezumat La baza cercetării stau produse noi, obținute prin tehnici de inginerie tisulară și inginerie chimică pentru aplicare în chirurgia oro-maxilo-facială. Cercetarea abordează noi strategii de grefare pentru restabilirea defectelor prin

	utilizarea materialelor bioactive și nanomaterialelor funcționale pentru reușita osteointegrării. Produsele cercetării sunt în curs de brevetare. Inchide
16:05-16:20	Prezentare [43] Compania școlară – produsul creativității Silvia SCORȚESCU *[44], profesoară, grad didactic I, IP Liceul Teoretic „Universul”, Junior Achievement Moldova* Rezumat În domeniul academic al există un consens larg în ceea ce privește definiția creativității și componentele ei. Creativitatea este interacțiunea dintre mediul de învățare, atât fizic, cât și social, atitudinile și atributele profesorilor, și elevilor, dar și un proces clar care generează un produs perceptibil (care poate fi o idee sau un proces, precum și un obiect fizic tangibil). Creativitatea este producerea a ceva nou, relevant și util pentru persoana sau persoanele care au creat produsul în propriul context social. De asemenea, creativitatea poate fi folosită pentru a propune noi soluții la probleme din diferite contexte.

	Inchide Prezentare [45]
16:20-16:35	Proprietatea intelectuală în proprietatea soților în Republica Moldova *Tatiana BODIUL, dr. în econ., conf.univ., Universitatea de Stat din Moldova* Rezumat Articolul analizează problemele regimului juridic al proprietății maritale în relație cu proprietatea intelectuală. Problemele legate de procedura de primire și utilizare a veniturilor soților din rezultatele activității intelectuale și mijloacele de individualizare sunt în curs de soluționare, în funcție de atribuirea acestor venituri bunurilor dobândite în comun sau proprietăților personale ale soților. Inchide
16:35-16:50	Brevetarea – un proces contratimp Dimitrie-Cristian FODOR *[46], drd. bioing., Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, România* Neculai-Eugen SEGHEDIN *[47], prof. univ., dr. ing., Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, România* Rezumat Deținerea unui brevet de invenție este

	esențială pentru protejarea soluțiilor tehnice, însă întârzierea procesului de brevetare poate reprezenta o provocare semnificativă pentru progresul tehnic în orice domeniu. Așteptarea îndelungată a evaluării documentației depuse la un oficiu specializat în brevete poate afecta viteza cu care noile tehnologii pot ajunge pe piață sau pot fi expuse publicului larg. Acest proces poate fi accelerat prin utilizarea tehnologiilor digitale care au la bază, de exemplu, inteligența artificială. În acest mod pot fi reduși timpii de examinare și se poate favoriza lansarea promptă a noilor soluții tehnice la problemele cu care societatea se confruntă. Inchide
16:50-17:00	Întrebări și discuții
17:00	Încheierea lucrărilor Simpozionului

URL sursă: https://agepi.gov.md/ro/program_lecturi_2025